ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2017. gada 26. jūlijā [1]

Lieta C-389/15

Eiropas Komisija
pret

Eiropas Savienības Padomi

Prasība atcelt tiesību aktu – Padomes lēmums, ar ko ir atļauts sākt sarunas par pārskatīto Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm – Savienības ekskluzīvā kompetence – LESD 3. panta 1. punkts – LESD 207. pants – Kopējā tirdzniecības politika – Intelektuālā īpašuma komerciālie aspekti

1. Prasības pieteikumā Eiropas Komisija lūdz Tiesu atcelt Eiropas Savienības Padomes 2015. gada 7. maija lēmumu, ar ko ir atļauts sākt sarunas par pārskatīto Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm saistībā ar jautājumiem, kuri ietilpst Eiropas Savienības kompetencē [2].

2. Ņemot vērā atzinumu 3/15 [3] un atzinumu 2/15 [4], Tiesa šajā lietā tiek vēlreiz aicināta precizēt kopējās tirdzniecības politikas tvērumu, kas, kā noteikts LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā, ir Savienības ekskluzīva kompetence. Konkrētāk, Tiesai būs jālemj, vai uz tādas cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu starptautiskas reģistrācijas un savstarpējas aizsardzības sistēmas kā tā, uz kuru attiecas apstrīdētais lēmums, ieviešanu attiecas "intelektuālā īpašuma komerciālie aspekti" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Starptautiskās tiesības

3. 1958. gada 31. oktobrī parakstītā Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumu aizsardzību un to starptautisko reģistrāciju (turpmāk tekstā – "Lisabonas vienošanās") ir līgums, kuru pārrauga Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācija (PIĪO) un kuram var pievienoties visas 1883. gada 20. martā Parīzē parakstītās Konvencijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību (turpmāk tekstā – "Parīzes konvencija") līgumslēdzējas valstis. Lisabonas vienošanās stājās spēkā 1966. gada 25. septembrī, tika pārskatīta 1967. gadā un grozīta 1979. gadā.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums".

3 Atzinums, 2017. gada 14. februāris, 3/15 (Marrākešas līgums par piekļuvi iespieddarbiem) (EU:C:2017:114).

4 Atzinums, 2017. gada 16. maijs, 2/15 (turpmāk tekstā – "atzinums 2/15", EU:C:2017:376).

4. Pašlaik 28 valstis ir Lisabonas vienošanās dalībnieces. Starp tām ir 7 Savienības dalībvalstis, proti, Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Francijas Republika, Itālijas Republika, Ungārija, Portugāles Republika un Slovākijas Republika. Trīs citas dalībvalstis, proti, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste un Rumānija, vienošanos ir parakstījušas, bet līdz šai dienai nav to ratificējušas. Turpretī, tā kā tai var pievienoties tikai valstis, Savienība nav šīs vienošanās dalībniece.

5. Atbilstoši Lisabonas vienošanās 1. pantam tās līgumslēdzējas valstis veido Īpašu savienību Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības savienības ietvaros, kas izveidota ar Parīzes konvenciju, un apņemas savā teritorijā un saskaņā ar šīs vienošanās noteikumiem aizsargāt pārējo Īpašās savienības valstu produktu cilmes vietu nosaukumus kopš brīža, kad tie reģistrēti PIĪO Starptautiskajā birojā intelektuālā īpašuma jautājumos.

6. Saskaņā ar Lisabonas vienošanās 2. panta 1. punktu par "cilmes vietas nosaukumu" šīs vienošanās nozīmē ir uzskatāms valsts, reģiona vai noteiktas vietas ģeogrāfiskais apzīmējums, ko izmanto, lai apzīmētu šādas izcelsmes preci, kuras kvalitāti vai īpašības ir radījusi galvenokārt vai vienīgi ģeogrāfiskā vide ar tās raksturīgajiem dabas un cilvēciskajiem faktoriem.

7. Ar minētās vienošanās 3. līdz 7. pantu ir sakārtoti nosacījumi cilmes vietu nosaukumu, uz ko tā attiecas, aizsardzībai, kā arī to reģistrācijas kārtība PIĪO Starptautiskajā birojā intelektuālā īpašuma jautājumos.

8. Ar tās 8. pantu ir noteikts, ka cilmes vietu nosaukumu aizsardzības nodrošināšanai vajadzīgie tiesiskie pasākumi katrā Īpašās savienības valstī var tikt īstenoti saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem.

9. Ar Lisabonas vienošanās 13. panta 2. punktu ir noteikts, ka tā var tikt pārskatīta konferencēs, kurās piedalās 1. pantā minētās Īpašās savienības valstu delegāti.

B. Savienības tiesības

10. Kopš 1970. gada Savienība ir pakāpeniski pieņēmusi dažādus tiesību aktus, ar kuriem tiek sakārtoti nosacījumi cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzībai attiecībā uz noteiktiem produktu veidiem, proti, vīniem, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, aromatizētajiem vīniem, kā arī citiem lauksaimniecības produktiem un pārtikas produktiem.

11. Savienības tiesisko regulējumu šajā saistībā šobrīd veido Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regula (EK) Nr. 110/2008 par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89 [5], Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Regula (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām [6], Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 [7], kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (ES) Nr. 251/2014 par aromatizētu vīna produktu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1601/91 [8].

5 OV 2008, L 39, 16. lpp., un labojums – OV 2009, L 228, 47. lpp.

6 OV 2012, L 343, 1. lpp., un labojums – OV 2013, L 55, 27. lpp.

7 OV 2013, L 347, 671. lpp., un labojumi – OV 2014, L 189, 261. lpp., un OV 2016, L 130, 32. lpp.

8 OV 2014, L 84, 14. lpp., un labojumi – OV 2014, L 105, 12. lpp., un L 283, 77. lpp., kā arī OV 2016, L 227, 5. lpp.

II. Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

A. Lisabonas vienošanās pārskatīšana

12. 2008. gada septembrī ar Lisabonas vienošanos izveidotās Īpašās savienības asambleja izveidoja darba grupu pārskata sagatavošanai, lai šo vienošanos uzlabotu un darītu pievilcīgāku, vienlaikus saglabājot tās mērķus un principus.

13. 2014. gada oktobrī šī darba grupa vienojās par akta projektu šim mērķim (turpmāk tekstā – "pārskatītās vienošanās projekts"). Ar to plānotie grozījumi redakcijā, kuru 2014. gada 14. novembrī izplatīja PIĪO ģenerāldirektors, galvenokārt attiecās uz paredzētās aizsardzības, ko tika piedāvāts attiecināt uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, piemērošanas jomu (2. un 9. pants), uz šīs aizsardzības saturu un ierobežojumiem (10. līdz 20. pants), kā arī uz starpvaldību organizācijām dotu iespēju kļūt par minētās vienošanās dalībniecēm, tai pievienojoties, un piedalīties tās asamblejas balsojumos (22. un 28. pants).

14. No 2015. gada 11. līdz 21. maijam Ženēvā tika sasaukta diplomātiskā konference minētā projekta izvērtēšanai un pieņemšanai. Atbilstoši tā Sagatavošanas komitejas apstiprinātajam Reglamenta projektam tajā tika aicinātas piedalīties ne tikai 28 Lisabonas vienošanās līgumslēdzēju valstu delegācijas, bet arī divas tā sauktās "īpašās" delegācijas, no kurām viena – Savienības delegācija, kā arī noteikts skaits tā saukto delegāciju "novērotāju", kas pārstāvēja PIĪO dalībvalstis, kuras nav šīs vienošanās līgumslēdzējas valstis.

15. 2015. gada 20. maijā šī diplomātiskā konference pieņēma Lisabonas vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm Ženēvas aktu, kas tika atvērts parakstīšanai 2015. gada 21. maijā.

B. Komisijas ieteikums un apstrīdētais lēmums

16. Saistībā ar minēto konferenci Komisija 2015. gada 30. martā pieņēma ieteikumu Padomes lēmumam, ar ko atļauj sākt sarunas par pārskatīto Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumiem un to starptautisko reģistrāciju (turpmāk tekstā – "Komisijas ieteikums").

17. Šajā ieteikumā Komisija, pirmkārt, aicināja Padomi pamatot savu lēmumu ar LESD 207. pantu un ar LESD 218. panta 3. un 4. punktu, ņemot vērā, pirmkārt, ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu Savienībai piešķirto ekskluzīvo kompetenci kopējās tirdzniecības politikas jomā un, otrkārt, Lisabonas vienošanās mērķi un saturu.

18. Turklāt Komisija ieteica Padomei uzticēt tai vadīt sarunu norisi Savienības labā – atbilstoši Padomes noteiktajām sarunu norādēm un konsultējoties ar īpašu tās izveidotu komiteju.

19. 2015. gada 7. maijā Padome pieņēma apstrīdēto lēmumu, pamatojoties uz LESD 114. pantu un LESD 218. panta 3. un 4. punktu, kas atšķiras no Komisijas ieteikuma. Tā preambulas 3. apsvērumā šāda juridiskā pamata izvēle ir pamatota šādi:

"(3) Pārskatītā[s] vienošanās [projekts] līgumslēdzējām pusēm izveido cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēmu, izmantojot vienotu reģistrāciju. Šis jautājums ir [Savienības] iekšējo tiesību aktu saskaņošanas priekšmets attiecībā uz lauksaimniecības produktu nosaukumiem un norādēm un tātad ietilpst Savienības (attiecībā uz lauksaimniecības produktu nosaukumiem un norādēm) un tās dalībvalstu (attiecībā uz ar lauksaimniecību nesaistītiem nosaukumiem un norādēm, kā arī uz nodokļiem) dalītajā kompetencē."

20. Attiecībā uz sarunu norisi šā lēmuma preambulas 4. līdz 7. apsvērumā ir norādīts:

"(4) Attiecībā uz [pārskatītās] vienošanās, kas skar gan jautājumus, kuri ir Savienības kompetencē, gan jautājumus, kuri ir dalībvalstu kompetencē, [projekta] nosacījumiem Padome pilnvaro septiņas dalībvalstis, kas ir pašreizējās Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis, un Komisiju kopā piedalīties diplomātiskās konferences sarunās, pamatojoties uz sarunu norādēm šā lēmuma pielikumā.

(5) Lai ievērotu Lisabonas vienošanās principus un mērķus, ir nepieciešams Savienības interesēs novērst jebkādu iespēju, ka diplomātiskajā konferencē balsstiesības pieprasītu un īstenotu kāds, kas nav līgumslēdzēja puse. Līdz ar to [Savienības] septiņas dalībvalstis, kas ir [Lisabonas] vienošanās līgumslēdzējas valstis, īsteno savas balsstiesības, tajā skaitā attiecībā uz jautājumiem, kas ir Savienības kompetencē, pamatojoties uz kopēju nostāju.

(6) Šis lēmums neskar dalībvalstu, kas pašlaik ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis, dalību diplomātiskajā konferencē un balsstiesību īstenošanu tajā attiecībā uz jautājumiem, kas ir to kompetencē.

(7) Lai nodrošinātu vienotību Savienības ārējā pārstāvībā, septiņas dalībvalstis, kas ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis, un Komisija cieši sadarbojas visā sarunu norises procesā atbilstoši LES [..] 4. panta 3. punktam."

21. Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir formulēta šādi:

"1. pants

Komisija ir pilnvarota kopā ar septiņām dalībvalstīm, kas ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis, piedalīties diplomātiskajā konferencē pārskatītās [..] vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm [projekta] pieņemšanai attiecībā uz jautājumiem, kas ir Savienības kompetencē.

2. pants

Savienības interesēs septiņas dalībvalstis, kas ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis, īsteno savas balsstiesības, pamatojoties uz kopēju nostāju, tajā, kas attiecas uz jautājumiem, kuri ir Savienības kompetencē.

3. pants

Sarunas notiek saskaņā ar sarunu norādēm šā lēmuma pielikumā.

4. pants

Diplomātiskajā konferencē tiek pienācīgi saskaņoti jautājumi, kas ir Savienības kompetencē. Pēc konferences sarunu dalībnieki nekavējoties atskaitās Padomes intelektuālā īpašuma jautājumu darba grupai."

22. Pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas Komisija paziņoja, ka tā būtībā nepiekrīt ne Padomes izraudzītajam juridiskajam pamatam, ne tam, ka dalībvalstis ir ieceltas par sarunu dalībniecēm Savienības labā.

III. Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

23. Komisija lūdz Tiesai:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– saglabāt tā tiesiskās sekas līdz brīdim, kad samērīgā termiņā no Tiesas sprieduma pasludināšanas brīža stāsies spēkā jauns Padomes lēmums;

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24. Padome lūdz Tiesai:

– prasību noraidīt, un

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25. Ar 2015. gada 27. novembra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs atļāva Čehijas Republikai, Vācijas Federatīvajai Republikai, Grieķijas Republikai, Spānijas Karalistei, Francijas Republikai, Itālijas Republikai, Ungārijai, Nīderlandes Karalistei, Austrijas Republikai, Portugāles Republikai un Slovākijas Republikai iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam.

26. Ar tā paša datuma lēmumu Tiesas priekšsēdētājs atļāva Eiropas Parlamentam iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

27. Ar 2016. gada 12. janvāra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs atļāva Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam, ja notiktu tiesas sēde.

28. Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai šajā lietā notika 2017. gada 12. jūnijā.

IV. Par prasību

29. Savas prasības pamatojumam Komisija, ko atbalsta Parlaments, izvirza divus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz to, ka ar apstrīdēto lēmumu ir atzīts, ka pastāv dalībvalstu kompetence, bet tas ir pretrunā LESD 3. pantam, jo sarunas attiecas uz nolīgumu, kas ietilpst Savienības ekskluzīvajā kompetencē. Otrais pamats attiecas uz LESD 207. panta 3. punkta un 218. panta 3., 4. un 8. punkta pārkāpumu, jo Padome dalībvalstis izraudzījās par "sarunu dalībniecēm" Savienības kompetences jomā un apstrīdēto lēmumu nepieņēma saskaņā ar piemērojamo balsu vairākumu.

30. Pirmais Komisijas izvirzītais pamats ir sadalīts divās daļās. Ar pirmo daļu, kurā ir pausts uzskats, ko Komisija aizstāv kā galveno, tā, Parlamenta atbalstīta, apgalvo, ka pārskatītās vienošanās projekts attiecas uz intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem, uz kuriem saskaņā ar LESD 207. panta 1. punktu attiecas kopējā tirdzniecības politika. Taču šī pēdējā esot viena no jomām, kurās atbilstoši LESD 3. panta 1. punktam Savienībai ir ekskluzīva kompetence, un tas apstrīdētajā lēmumā neesot ievērots.

31. Pirmā pamata otrajā daļā, kas norādīta pakārtoti, Komisija, ko arī šajā jautājumā atbalsta Parlaments, uzsver, ka pārskatītās vienošanās projekts var ietekmēt Savienības izdotos kopējos noteikumus cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības jomā un ka apstrīdētajā lēmumā tādējādi nav ievērota ekskluzīvā kompetence, kas Savienībai ir saskaņā ar LESD 3. panta 2. punktu.

32. Vispirms norādīšu, ka, pēc manām domām, pirmā pamata pirmā daļa ir pamatota, un ar to, manuprāt, pietiek, lai atceltu apstrīdēto lēmumu. Tādējādi man nešķiet, ka ir nepieciešama pirmā pamata otrās daļas un otrā pamata izvērtēšana šā strīda izskatīšanai.

A. Galvenie lietas dalībnieku argumenti par pirmā pamata pirmo daļu

33. Kā es norādīju iepriekš, Komisija, ko atbalsta Parlaments, kā galveno aizstāv viedokli, saskaņā ar kuru apstrīdētais lēmums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz "intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē un tādējādi pieder kopējās tirdzniecības politikas jomai, ietilpst Savienības ekskluzīvā kompetencē.

34. Tādējādi vienīgi Savienība ir kompetenta risināt sarunas par starptautiskiem nolīgumiem attiecībā uz intelektuālo īpašumu, jo, ņemot vērā to mērķi un saturu, ir noteikts, ka šiem nolīgumiem ir īpaša saikne ar starptautisko tirdzniecību, piemēram, to veicinot ar noteikumu vienādošanas palīdzību [9]. Tāpēc šī ekskluzīvā kompetence neattiecas tikai uz nolīgumiem, kuri ir saistīti ar intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības saskaņošanu un par kuriem notiek sarunas Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) institucionālajā un procesuālajā ietvarā, bet tā aptver arī it īpaši citus nolīgumus, kurus analizējot, skatot katru gadījumu atsevišķi, redzams, ka ar tiem uz savstarpības pamata ir iecerēts veicināt galvenokārt preču vai pakalpojumu tirdzniecību ar trešām valstīm, nodrošinot šīm precēm vai pakalpojumiem tādu pašu aizsardzības līmeni, kāds tiem jau tagad ir iekšējā tirgū [10]. Tāds it īpaši var būt noteiktu PIĪO nolīgumu gadījums.

35. Šajā lietā Komisija un Parlaments apgalvo, ka, tāpat kā tas ir ar Lisabonas vienošanos, pārskatītās vienošanās projektam ir īpaša saikne ar starptautisko tirdzniecību. Tiesa, tam nav preambulas, kurā būtu skaidri izteikts tā mērķis. Tomēr, analizējot tā noteikumus un kontekstu, kurā tas iekļaujas, atklājas, ka tā mērķis un sekas ir panākt, lai uz katras līgumslēdzējas puses cilmes vietu nosaukumiem attiektos starptautiskas reģistrācijas sistēma, kas visu pārējo līgumslēdzēju pušu teritorijā nodrošinātu to tiesisko aizsardzību pret piesavināšanās vai izmantošanas riskiem, kuri var izjaukt to viengabalainību un līdz ar to kaitēt tirdzniecībai ārvalstīs. Tādējādi minētais projekts uzlabojot Savienības eksporta uz trešām valstīm aizsardzību, kas tā neesamības gadījumā būtu atkarīga no katrā valstī atsevišķi veiktas reģistrācijas un tātad atšķirīgām garantijām. Tāpēc šāds projekts pilnībā ietilpstot Savienības ekskluzīvajā kompetencē pat tad, ja ir paredzēts, ka ar to ieviešamo aizsardzības sistēmu īstenotu dalībvalstu iestādes atbilstoši LESD 291. pantam [11]. Turklāt Savienība, pamatojoties uz LESD 207. pantu, jau pati esot noslēgusi noteiktu skaitu starptautisku nolīgumu par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, kā, piemēram, ar Šveices Konfederāciju vai Ķīnas Tautas Republiku, un Padome, kas neapstrīdot šādas prakses esamību, nepamatojot iemeslus, kas tai likuši no tās atkāpties šajā lietā.

36. Pēc Komisijas domām, Padome gan apstrīdētajā lēmumā, gan savos procesuālajos rakstos ievieš kļūdainu paralēli starp Savienības iekšējo un ārējo kompetenci. Lai apspriestu pārskatītās vienošanās projektu, ņemot vērā šā projekta mērķi un saturu, Savienības kompetences avots varot būt kopējā tirdzniecības politika, pat ja, pirmkārt, pamatā Savienības kopīgajiem noteikumiem cilmes vietu nosaukumu aizsardzības jomā ir kopējā lauksaimniecības politika, kā arī dalībvalstu tiesību aktu tuvināšana un pat ja, otrkārt, Savienības kompetences šajā stadijā ir īstenotas vienīgi tajā, kas attiecas

9 Spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Daiichi Sankyo* un *Sanofi-Aventis Deutschland* (C-414/11, EU:C:2013:520, 50.–60. punkts un tajos minētā judikatūra).

10 Spriedums, 2005. gada 12. maijs, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia* un *ERSA* (C-347/03, EU:C:2005:285, 71.–83. punkts), un 2013. gada 22. oktobris, Komisija/Padome (C-137/12, EU:C:2013:675, 56.–67. punkts).

11 Atzinums, 1993. gada 19. marts, 2/91 (SDO Konvencija Nr. 170), (EU:C:1993:106, 34. punkts).

uz lauksaimniecības produktu cilmes vietu nosaukumiem, pretstatā ar lauksaimniecību nesaistītiem produktiem, kā to apliecina it īpaši atzinums 1/94 [12], kā arī 2013. gada 18. jūlija spriedums lietā *Daiichi Sankyo* un *Sanofi-Aventis Deutschland* [13] un 2013. gada 22. oktobra spriedums lietā Komisija/Padome [14].

37. Visbeidzot, Komisija apstrīd, ka kļūdaina juridiskā pamata norādīšana apstrīdētajā lēmumā ir tikai formas trūkums, kā to apgalvo Padome. Proti, šāda norādīšana gan tiesiski, gan konkrēti ietekmējot Savienības un septiņu dalībvalstu, kas ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis, attiecīgo dalību sarunās par pārskatītās vienošanās projektu. Katrā ziņā tas esot Savienības ekskluzīvās kompetences pārkāpums, nevis tikai vienkārši kļūdaina juridiskā pamata norādīšana, ko tā apstrīdot ar šo pamatu.

38. Padome, kuru atbalsta visas dalībvalstis, kas iestājušās lietā, turpretī uzskata, ka pārskatītās vienošanās projekts neietilpst kopējās tirdzniecības politikas jomā un ka tāpēc Savienībai nebija ekskluzīvas kompetences par to risināt sarunas.

39. Šajā ziņā Padome uzsver, ka tam, lai starptautisks nolīgums, par kuru notiek sarunas citā, nevis PTO ietvarā un kurš attiecas uz citiem intelektuālā īpašuma jautājumiem, nevis tiem, kuri paredzēti Līgumā par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām [15], varētu tikt uzskatīts par tādu, kas attiecas uz "intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē, ir nepieciešams, lai šim starptautiskajam nolīgumam būtu īpaša saikne ar starptautisko tirdzniecību.

40. Taču vispirms – atšķirībā no Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām, kas tika skatīts 2013. gada 18. jūlija spriedumā lietā *Daiichi Sankyo* un *Sanofi-Aventis Deutschland* [16], – pārskatītās vienošanās projekts neiekļaujoties institucionālā un procesuālā ietvarā, kas ļautu uzskatīt, ka tam ir šāda īpaša saikne. Turklāt 1967. gada 14. jūlijā Stokholmā parakstītās konvencijas, ar kuru dibināta PIĪO, 3. un 4. pants liecinot par to, ka šīs organizācijas pirmais mērķis ir veicināt tādu pasākumu noteikšanu, kuru nolūks ir uzlabot intelektuālā īpašuma aizsardzību un saskaņot valstu tiesisko regulējumu šajā jomā, un turklāt šajā konvencijā neesot nevienas atsauces uz komerciālu mērķi. Vēl jo vairāk – atšķirībā no nolīgumiem, kuri tika apspriesti 2013. gada 22. oktobra spriedumā lietā Komisija/Padome [17], kas turklāt attiecās uz pakalpojumu tirdzniecību, nevis uz ar precēm saistītu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, kā arī 2005. gada 12. maija spriedumā lietā *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia* un *ERSA* [18], – paša pārskatītās vienošanās projekta mērķis esot nevis veicināt tirdzniecību, Savienības tiesisko regulējumu attiecinot uz trešām valstīm, bet gan, tāpat kā ar Savienības pieņemtajiem kopīgajiem noteikumiem, pamatojoties uz LESD 114. pantu, ieviest tādu mehānismu tradicionālo produktu aizsardzībai un patērētāju informēšanai, kas piemērojams visās līgumslēdzējās pusēs, tostarp Savienībā, ja tai būtu tam jāpievienojas.

41. Turklāt šā projekta satura izvērtēšana apstiprinot, ka tā nolūks ir ieviest vienotu procesuālo kārtību cilmes vietu nosaukumu aizsardzībai. Pēc Padomes domām, uz šo mērķi galvenokārt attiecas LESD 114. pants, tāpēc ka pārskatītās vienošanās sekas skars visās līgumslēdzējās pusēs spēkā esošos tiesību aktus, jo tām būs jāievieš procedūras, lai panāktu atbilstību ar šo vienošanos noteiktajai sistēmai. Katrā ziņā Padome apgalvo, ka, ja arī šo procedūru ieviešanai būtu jāietekmē preču tirdzniecība starp visām līgumslēdzējām pusēm, šai ietekmei būšot drīzāk sekundārs un netiešs raksturs un tā nebūšot viens no šīs vienošanās galvenajiem mērķiem.

12 Atzinums, 1994. gada 15. novembris, 1/94 (PTO nolīgumam pievienotie nolīgumi), (EU:C:1994:384, 29. punkts).

13 C-414/11, EU:C:2013:520.

14 C-137/12, EU:C:2013:675.

15 Šis līgums ir Līguma par PTO izveidi, kurš 1994. gada 15. aprīlī parakstīts Marrākešā un apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV 1994, L 336, 1. lpp.), 1 C pielikums.

16 C-414/11, EU:C:2013:520, 52.–55. punkts.

17 C-137/12, EU:C:2013:675.

18 C-347/03, EU:C:2005:285.

42. Visbeidzot, Padome precizē, ka tad, ja Tiesa nolemtu, ka apstrīdētā lēmuma atbilstošais materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants, nevis LESD 114. pants, kļūdainā atsauce uz šo pēdējo pantu būtu jāuzskata par formas trūkumu, ar ko nevar tikt pamatota šā lēmuma atcelšana [19]. Proti, gan vienā, gan otrā gadījumā Padome esot pamatoti minējusi LESD 218. panta 3. un 4. punktu kā minētā lēmuma procesuālo juridisko pamatu, saskaņā ar kuru apstrīdētais lēmums bija jāpieņem Padomei ar kvalificētu balsu vairākumu un bez Parlamenta līdzdalības.

43. Norādīšu, ka tiesas sēdē gan, pirmkārt, Komisija un Parlaments, gan, otrkārt, Padome un dalībvalstis, kas iestājušās lietā, uzturēja savu attiecīgo viedokli, to papildinot ar atsaucēm uz Tiesas atzinumiem 3/15 [20] un 2/15.

B. Mans vērtējums

44. Tāpat kā Komisija un Parlaments uzskatu, ka pārskatītās vienošanās projekts ietilpst kopējā tirdzniecības politikā. No tā izriet, ka, tā kā apstrīdētais lēmums netika pieņemts, pamatojoties uz LESD 207. pantu, tas ir pretrunā ekskluzīvajai kompetencei, kas ar LESD 3. panta 1. punktu ir piešķirta Savienībai šajā jomā.

45. Jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu Savienībai ir ekskluzīva kompetence kopējās tirdzniecības politikas jomā.

46. Atbilstoši LESD 207. panta 1. punktam šīs politikas "pamatā ir vienādi principi, jo īpaši attiecībā uz pārmaiņām tarifu likmēs, uz tarifu un tirdzniecības nolīgumu slēgšanu saistībā ar preču un pakalpojumu tirdzniecību un intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem, uz ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, uz liberalizācijas pasākumu, eksporta politikas un tirdzniecības aizsardzības pasākumu vienādošanu, tostarp to pasākumu, ko veic dempinga vai subsīdiju gadījumā. Kopējo tirdzniecības politiku īsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus".

47. Kā Tiesa to nesen atgādināja, no šīs tiesību normas, īpaši no tās otrā teikuma, saskaņā ar kuru kopējā tirdzniecības politika ir daļa no "Savienības ārējās darbības", izriet, ka šī politika attiecas uz tirdzniecību ar trešām valstīm [21].

48. Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar to vien, ka tādam Savienības tiesību aktam kā tās noslēgtais nolīgums var būt noteikta iedarbība uz starptautisko tirdzniecību ar vienu vai vairākām trešām valstīm, nepietiek, lai secinātu, ka šis akts būtu pieskaitāms tiem, kas ietilpst kopējā tirdzniecības politikā. Savukārt Savienības tiesību akts ietilpst šīs politikas jomā, ja tas konkrēti attiecas uz starptautisko tirdzniecību tādā ziņā, ka šis akts galvenokārt ir domāts, lai veicinātu, atvieglotu vai reglamentētu šo tirdzniecību, un tieši un tūlītēji to ietekmē [22].

49. Citiem vārdiem sakot, starptautiskās saistības, ko Savienība ir uzņēmusies intelektuālā īpašuma jomā, ir daļa no "intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē, ja tām ir īpaša saikne ar starptautisko tirdzniecību, ciktāl tās galvenokārt domātas tam, lai veicinātu, atvieglotu vai reglamentētu šo tirdzniecību, un tieši un tūlītēji to ietekmē [23].

19 Padome šajā ziņā norāda īpaši uz 2015. gada 10. septembra spriedumu lietā C-363/14 Parlaments/Padome (EU:C:2015:579, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 Atzinums, 2017. gada 14. februāris, 3/15 (Marrākešas līgums par piekļuvi iespieddarbiem) (EU:C:2017:114).

21 Skat. it īpaši atzinumu 2/15 (35. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 Skat. it īpaši atzinumu 2/15 (36. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Skat. it īpaši atzinumu 2/15 (112. punkts un tajā minētā judikatūra).

50. No tā izriet, ka tikai tās pārskatītās vienošanās projekta daļas, kurām ir īpaša saikne ar tirdzniecību starp Savienību un trešām valstīm iepriekš minētajā nozīmē, ietilpst kopējās tirdzniecības politikas jomā.

51. Līdz ar to ir jāpārbauda, vai šajā pārskatītās vienošanās projektā ietverto normu mērķis ir veicināt, atvieglot vai reglamentēt šo tirdzniecību un vai tās tieši un tūlītēji to ietekmē.

52. Lai veiktu šo pārbaudi, ir jāizvērtē atbilstība apstrīdētā lēmuma pieņemšanai Padomes izvēlētajam materiālajam juridiskajam pamatam, proti, LESD 114. pantam, kuru tā izvēlējās LESD 207. panta vietā, kas kā materiālais juridiskais pamats minēts Komisijas ieteikumā. Šajā ziņā es piekrītu Padomes viedoklim, saskaņā ar kuru Savienības tiesību akta pareiza juridiskā pamata noteikšana ir nepieciešamais priekšnosacījums jebkuram vērtējumam par kompetenču sadalījumu starp Savienību un tās dalībvalstīm.

53. Attiecībā uz to atgādināšu, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīviem elementiem, ko var pārbaudīt tiesa, tostarp akta mērķi un saturu [24].

54. Šajā lietā, tā kā apstrīdētā lēmuma priekšmets ir atļauja sākt sarunas par pārskatītas Lisabonas vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm projektu, šo lēmumu pienākas vērtēt, skatot to kopsakarā gan ar Lisabonas vienošanos, gan ar šo pārskatītās vienošanās projektu.

55. Šajā ziņā atgādināšu, ka atbilstoši Lisabonas vienošanās 1. pantam tās līgumslēdzējas valstis veido Īpašu savienību Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības savienības ietvaros, kas izveidota ar Parīzes konvenciju, un apņemas savā teritorijā un saskaņā ar šīs vienošanās noteikumiem aizsargāt pārējo Īpašās savienības valstu produktu cilmes vietu nosaukumus kopš brīža, kad tie reģistrēti PIĪO Starptautiskajā birojā intelektuālā īpašuma jautājumos.

56. Ar minētās vienošanās 3. līdz 7. pantu ir sakārtoti nosacījumi cilmes vietu nosaukumu, uz ko tā attiecas, aizsardzībai, kā arī to reģistrācijas kārtība PIĪO Starptautiskajā birojā intelektuālā īpašuma jautājumos.

57. Ar tās 8. pantu ir noteikts, ka cilmes vietu nosaukumu aizsardzības nodrošināšanai vajadzīgie tiesiskie pasākumi katrā Īpašās savienības valstī var tikt īstenoti saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem.

58. Pārskatītās vienošanās projekta, kā arī apstrīdētā lēmuma pielikumā minēto sarunu norāžu izvērtēšana atklāj, ka šā lēmuma priekšmets galvenokārt ir uzlabot un modernizēt Lisabonas sistēmas tiesību normas, lai to padarītu pievilcīgāku nākamajiem jaunajiem dalībniekiem, vienlaikus saglabājot Lisabonas vienošanās principus un mērķus. It īpaši ar pārskatītās vienošanās projektu ir iecerēts nodrošināt ar Lisabonas vienošanos noteikto aizsardzības līmeni cilmes vietu nosaukumiem un to piemērot ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm. Ar šo projektu ir iecerēts arī precizēt un padarīt skaidrākus Lisabonas sistēmas noteikumus attiecībā uz starptautiskās reģistrācijas pieteikumu un derīgumu, tās aizsardzības materiālajiem un procesuālajiem aspektiem, kāda jānodrošina reģistrētajiem cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm visu līgumslēdzēju pušu teritorijā, kā arī uz starptautiskās reģistrācijas tiesisko seku atteikumu. Visbeidzot, pārskatītās vienošanās projektā ir paredzēta iespēja starpvaldību organizācijām piedalīties Lisabonas sistēmā.

24 Skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 22. oktobris, Komisija/Padome (C-137/12, EU:C:2013:675, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

59. No šiem elementiem izriet, ka, ņemot vērā pārskatītās vienošanās projekta saturu, tā mērķis galvenokārt ir piemērot ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm cilmes vietu nosaukumiem noteikto aizsardzību un stiprināt starptautiskās reģistrācijas un savstarpējas aizsardzības sistēmu, kas tika ieviesta ar Lisabonas vienošanos.

60. Šajā ziņā var vilkt paralēli ar noteiktām normām no paredzētā brīvās tirdzniecības nolīguma starp Savienību un Singapūras Republiku, kas bija atzinuma 2/15 priekšmets. Šajā nolīgumā būtībā ir ietvertas saistības intelektuālā īpašuma jomā, kas noteiktas tā paša nolīguma 11. nodaļā. Precīzāk, ar minēto nolīgumu attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ir noteiktas tālāk minētās normas.

61. Ar paredzētā nolīguma 11.17. panta 1. punktu katrai pusei ir noteikts pienākums izveidot "sistēmas ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrēšanai un aizsardzībai savā teritorijā attiecībā uz tām vīnu, stipro alkoholisko dzērienu, lauksaimniecības produktu un pārtikas kategorijām, ko tā uzskata par lietderīgu". Šajās sistēmās ir jābūt ietvertiem noteiktiem procesiem, kas ir aprakstīti minētā 11.17. panta 2. punktā un kas tostarp ļauj ņemt vērā trešo personu leģitīmās intereses. Tā paša panta 3. punktā ir piebilsts, ka katras puses aizsargātās ģeogrāfiskās norādes ir jāiekļauj sarakstā, ko uztur Tirdzniecības komiteja, kas ir izveidota ar paredzēto nolīgumu. Atbilstoši minētā nolīguma 11.19. pantam šajā sarakstā ietvertās ģeogrāfiskās norādes katrai pusei ir jāaizsargā tā, lai attiecīgie uzņēmēji varētu nepieļaut, ka trešās personas maldina sabiedrību vai veic citas darbības, kas ietver negodīgu konkurenci [25].

62. Savā atzinumā Tiesa norāda, ka noteikumu kopuma saistībā ar autortiesībām un blakustiesībām, preču zīmēm, ģeogrāfiskajām norādēm, dizainparaugiem, patentiem, testu datiem un augu šķirnēm, kas minēts paredzētā nolīguma 11. nodaļā, kurā ir atgādināti, pirmkārt, pastāvošie starptautiskie daudzpusējie pienākumi, un, otrkārt, divpusējie pienākumi, pamatmērķis atbilstoši šā nolīguma 11.1. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajam ir nodrošināt Savienības un Singapūras uzņēmējiem intelektuālā īpašuma tiesību "pienācīga līmeņa" aizsardzību [26].

63. Pēc Tiesas domām, minētā nolīguma 11. nodaļas normas ļauj Savienības un Singapūras uzņēmējiem otras puses teritorijā gūt labumu no intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības standartiem, kuriem ir noteikta vienveidība un kuri tādējādi veicina to vienlīdzīgu dalību brīvā preču un pakalpojumu apritē starp Savienību un Singapūras Republiku [27].

64. Savā atzinumā Tiesa no tā secina vispirms to, ka paredzētā nolīguma 11. nodaļas normu mērķis, kā tas noteikts ar šā nolīguma 11. panta 1. punktu, faktiski ir "atvieglot inovatīvu un radošās darbības produktu ražošanu un komercializāciju, [kā arī pakalpojumu sniegšanu] pušu starpā" un "palielināt ieguvumus no tirdzniecības un ieguldījumiem" [28].

65. Tiesa no tā secina arīdzan to, ka šī nodaļa nekādi nav daļa no Savienības dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanas, bet tās mērķis ir reglamentēt tirdzniecības starp Savienību un Singapūras Republiku liberalizāciju [29].

25 Skat. atzinuma 2/15 116. punktu.

26 Skat. atzinuma 2/15 121. punktu.

27 Skat. atzinuma 2/15 122. punktu. Tiesa norāda, ka "tas pats attiecas arī uz paredzētā nolīguma 11.36.–11.47. pantu, kuros katrai pusei ir noteikts pienākums izveidot noteiktas procesu un civiltiesisko pasākumu kategorijas, kas ļautu ieinteresētajām personām atsaukties uz to intelektuālā īpašuma tiesībām un nodrošināt to ievērošanu" (123. punkts), kā arī "uz nolīguma 11.48.–11.50. pantu, kuros katrai no pusēm ir paredzēts pienākums noteikt metodes, ar kādām muitas dienesti identificē viltotas vai pirātiskas preces, un paredzēt intelektuālā īpašuma tiesību turētāju iespēju preču, par kurām ir aizdomas, ka tās ir viltotas vai pirātiskas, gadījumā apturēt šo preču laišanu brīvā apgrozībā" (124. punkts). Ar šiem noteikumiem pirmajiem tiek nodrošināta "zināma vienveidība starp tiem aizsardzības tiesā līmeņiem, kas ir intelektuālā īpašuma tiesību turētāju rīcībā attiecīgi Savienībā un Singapūrā" (123. punkts), bet otrajiem – "zināms viendabīgums starp līdzekļiem, kas ir pieejami intelektuālā īpašuma tiesību turētāju aizsardzībai pret viltotu vai pirātisku preču iekļūšanu tirgū attiecīgi Savienībā un Singapūrā" (124. punkts).

28 Skat. atzinuma 2/15 125. punktu.

29 Skat. atzinuma 2/15 126. punktu.

66. Visbeidzot Tiesa norāda, ka, ņemot vērā centrālo lomu, kas intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai ir preču un pakalpojumu tirdzniecībā kopumā un cīņā pret nelikumīgu tirdzniecību konkrēti, paredzētā nolīguma 11. nodaļas noteikumiem var būt tieša un tūlītēja ietekme uz tirdzniecību starp Savienību un Singapūras Republiku [30].

67. Pēc Tiesas domām, no tā izriet, ka, piemērojot kritērijus, kas uzsvērti tās atzinuma 36. un 112. punktā, paredzētā nolīguma 11. nodaļa attiecas uz "intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē [31]. Proti, šīs nodaļas pamatmērķis ir atvieglot un reglamentēt tirdzniecību starp Savienību un Singapūras Republiku un tās noteikumiem var būt tieša un tūlītēja ietekme uz šo tirdzniecību tā paša atzinuma 36. un 112. punktā atgādinātās judikatūras nozīmē. Tiesa no tā secina, ka minētā nodaļa ietilpst Savienības ekskluzīvajā kompetencē atbilstoši LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktam [32].

68. Tiesas argumentācija tās atzinumā 2/15 man šķiet lielā mērā piemērojama šai lietai.

69. Proti, no pārskatītās vienošanās projektā ietvertajām normām izriet, ka cilmes vietu nosaukumi un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas ir reģistrēti PIĪO Starptautiskajā birojā intelektuālā īpašuma jautājumos, katrai no līgumslēdzējām pusēm ir jāaizsargā tā, lai attiecīgie uzņēmēji varētu nepieļaut, ka trešās personas maldina sabiedrību vai veic citas darbības, kas ietver negodīgu konkurenci.

70. Kā pamatoti apgalvo Komisija un Parlaments, izvērtējot pārskatītās vienošanās projekta saturu un kontekstu, kurā tas iekļaujas, atklājas, ka, lai arī tam nav preambulas, kurā būtu skaidri izklāstīts tā mērķis, šā pārskatītās vienošanās projekta mērķis un sekas ir panākt, lai uz katras līgumslēdzējas puses cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm attiektos starptautiskas reģistrācijas sistēma, kas visu pārējo līgumslēdzēju pušu teritorijā nodrošinātu to tiesisko aizsardzību pret piesavināšanās vai izmantošanas riskiem, kuri var izjaukt to viengabalainību un līdz ar to kaitēt tirdzniecībai ārvalstīs. Tādējādi minētais projekts var uzlabot Savienības eksporta uz trešām valstīm aizsardzību, kas tā neesamības gadījumā būtu atkarīga no katrā valstī atsevišķi veiktas reģistrācijas un tātad atšķirīgām garantijām.

71. Tādējādi pārskatītās vienošanās projekta normas ļauj visu Lisabonas vienošanās līgumslēdzēju valstu uzņēmējiem pārējo līgumslēdzēju valstu teritorijā gūt labumu no cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības standartiem, kuriem ir noteikta vienveidība. Šīs normas tādējādi veicina to vienlīdzīgu dalību brīvā preču apritē starp Lisabonas vienošanās līgumslēdzējām valstīm. Līdz ar to, ieviešot starptautisku cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu savstarpējas aizsardzības sistēmu, pārskatītās vienošanās projekts var tieši ietekmēt tādu preču tirdzniecību, kuras aizsargā šādas intelektuālā īpašuma tiesības [33].

72. Turklāt minētās normas nekādi nav daļa no Savienības dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanas.

73. Piebildīšu, ka tāda starptautiska nolīguma kā Lisabonas vienošanās pastāvēšana veicina šā nolīguma līgumslēdzēju valstu tirdzniecības attiecības. Citiem vārdiem sakot, šādam nolīgumam nebūtu jēgas, ja nebūtu tirdzniecības darījumu starp tā līgumslēdzējām valstīm.

30 Skat. atzinuma 2/15 127. punktu.

31 Skat. atzinuma 2/15 128. punktu.

32 Skat. atzinuma 2/15 130. punktu.

33 Pēc analoģijas skat. it īpaši spriedumu, 2005. gada 12. maijs, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia* un *ERSA* (C-347/03, EU:C:2005:285, 81. punkts).

74. No iepriekš minētā izriet, ka, ņemot vērā centrālo lomu, kas intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai ir preču un pakalpojumu tirdzniecībā kopumā un cīņā pret nelikumīgu tirdzniecību konkrēti, pārskatītās vienošanās projekta normu pamatmērķis ir atvieglot un reglamentēt tirdzniecību starp Lisabonas vienošanās līgumslēdzējām valstīm un tādējādi tās var tieši un tūlītēji ietekmēt šo tirdzniecību.

75. Apstāklis, ka – atšķirībā no pārskatītās vienošanās projekta, uz kuru attiecas apstrīdētais lēmums, – paredzētais brīvās tirdzniecības nolīgums starp Savienību un Singapūras Republiku, kas ir atzinuma 2/15 priekšmets, ir nolīgums, kura priekšmets un mērķi ir "izveidot brīvās tirdzniecības zonu" un "liberalizēt un atvieglot tirdzniecību un ieguldījumus pušu starpā"[34], pēc manām domām, neliedz Tiesas argumentāciju saistībā ar šā nolīguma, kurš attiecas uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, normām pēc analoģijas piemērot šajā lietā.

76. Būtībā, pirmkārt, man nešķiet, ka Tiesa savas argumentācijas punktos, kurus iepriekš minēju, būtu piešķīrusi izšķirošu nozīmi konstatējumam, saskaņā ar kuru normas, kas attiecas uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, ir daļa no brīvās tirdzniecības nolīguma. Otrkārt, katrā ziņā tādu normu, kuru mērķis ir nodrošināt savstarpēju ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, integrēšana šāda veida nolīgumos, lai kāds būtu starptautiskā nolīguma raksturs un nosaukums, apliecina, ka pastāv būtiska saikne starp šo aizsardzību un starptautiskās tirdzniecības attīstību.

77. Turklāt es neapstrīdu, ka intelektuālajam īpašumam raksturīgais ir sekmēt radošo darbību, aizsargājot zinātību. Precīzāk izsakoties, kā Padome pamatoti paskaidro savos apsvērumos, ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu mērķis ir saglabāt tradicionālās prasmes, kultūras izpausmes un īpatnējas ražošanas metodes un panākt, lai patērētāji saņemtu drošu informāciju par attiecīgo produktu kvalitāti.

78. Vienīgi, ja šādu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība tiek veikta, izmantojot tāda starptautiska nolīguma kā Lisabonas vienošanās pārskatīšanu, tās pastāvēšanas jēga ir cieši saistīta ar tirdzniecības attiecībām starp šāda nolīguma līgumslēdzējām pusēm un ar šo pušu vēlmi šīs attiecības attīstīt.

79. Tādējādi es domāju, ka no visu Lisabonas vienošanās līgumslēdzēju pušu viedokļa cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēmas ieviešanu galvenokārt pamato vēlme eksportēt zinātību, nodrošinoties, ka tā netiks pasliktināta. Līdz ar to galvenais aizsardzības mērķis, kas izriet no tāda starptautiska nolīguma kā Lisabonas vienošanās, kā arī no pārskatītās vienošanās projekta, ir pilnīgi lojāli attīstīt tirdzniecību starp līgumslēdzējām pusēm, savukārt zinātības aizsardzība ir šīs attīstības nosacījums, nevis pašmērķis.

80. Padome, manuprāt, jauc mērķi, kāds ir Savienības materiālo tiesību normām, ar kurām tiek regulēta cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu piešķiršana, un mērķi, kāds ir starptautiskajai cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu savstarpējas aizsardzības sistēmai, kas tiek ieviesta ar pārskatītās vienošanās projektu.

81. Piešķirt produktam ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, kas saistīta ar tā izcelsmi un ražošanas veidu, nozīmē atzīt tā īpašo kvalitāti. Ģeogrāfiskās izcelsmes norāde palielina to produktu tirgus vērtību, kam tāda piešķirta, apliecinot, ka šo produktu specifiskās īpašības tos atšķir no citiem līdzīgiem produktiem. Šādas īpašības šiem produktiem piešķir lielu eksporta potenciālu. Ieviest starptautisku cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu savstarpējas aizsardzības sistēmu nozīmē panākt, ka produkti, uz kuriem tā attiecas, var tikt tirgoti starptautiskajā tirgū, nebaidoties, ka to labā slava tiks ļaunprātīgi izmantota. Nodrošinot, ka starptautiskā tirdzniecība neietekmē kvalitātes marķējumus,

34 Skat. atzinuma 2/15 32. punktu.

šādas sistēmas ieviešana var veicināt šādu produktu tirdzniecību. Turklāt šī aizsardzība var paaugstināt šo produktu atpazīstamību un līdz ar to veicināt to pieprasījumu no patērētāju puses, kā arī iedrošināt uzņēmumus, kas šos produktus ražo, tos eksportēt uz valstīm, kuras ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas valstis.

82. Šajā ziņā pārskatītās vienošanās projekts tādējādi var tikt uzskatīts par tādu, kuram ir īpaša saikne ar tirdzniecību, jo šā projekta mērķis galvenokārt ir atvieglot un reglamentēt šo tirdzniecību un tas var to tieši un tūlītēji ietekmēt.

83. Šajā saistībā nav būtiski, ka ne apstrīdētajā lēmumā, ne pārskatītās vienošanās projektā, pat ne Lisabonas vienošanās tekstā nav skaidri pausts, ka to mērķis ir veicināt, atvieglot vai reglamentēt starptautisko tirdzniecību. Šādas norādes neesamība nepadara neesošu īpašo saikni, kas atklājas, izvērtējot pārskatītās vienošanās projekta saturu un kontekstu, kurā tas iekļaujas un kuru veido, pirmkārt, starptautiskas cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu savstarpējas aizsardzības sistēmas ieviešana starp Lisabonas vienošanās līgumslēdzējām pusēm un, otrkārt, starptautiskās tirdzniecības attīstība starp šīm pašām līgumslēdzējām pusēm.

84. Pretēji tam, ko ļauj domāt materiālais juridiskais pamats, ar ko ir pamatota apstrīdētā lēmuma pieņemšana, mērķis tādas starptautiskas cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu savstarpējas aizsardzības sistēmas ieviešanai tādā valstu grupā kā tā, uz kuru attiecas apstrīdētais lēmums, nav tuvināt dalībvalstu tiesību aktus iekšējā tirgus izveidei un darbībai atbilstoši LESD 114. panta 1. punktā noteiktajam. Būtisks kļūst juridiskais pamats, ar ko tiek regulēti Savienības darbības ārējie aspekti, proti, LESD 207. pants.

85. Turklāt ir jāprecizē, ka, lai pieņemtu lēmumu, ka starptautisks nolīgums attiecas uz "intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē un tādējādi ietilpst Savienības tirdzniecības politikā, institucionālais ietvars, kādā šis nolīgums apspriests, manuprāt, nav izšķirošs. Konkrētāk, kā tas jau izriet no Tiesas judikatūras [35], netiek prasīts, lai minētais nolīgums tiktu apspriests PTO paspārnē vai, plašāk, kādā noteiktā institucionālā ietvarā, lai tas ietilptu šajā politikā. Tādējādi līdzās divpusējiem tirdzniecības nolīgumiem, kurus apspriedusi Savienība, un daudzpusējiem nolīgumiem, kuri apspriesti PTO ietvaros vai citu starptautisku organizāciju aizgādnībā, tādus "intelektuālā īpašuma komerciālos aspektus" LESD 207. panta 1. punkta nozīmē kā tie, kas attiecas uz cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, Savienība var apspriest PIĪO ietvaros.

86. Turklāt norādīšu, ka nepiekrītu Padomes argumentam, saskaņā ar kuru LESD 114. panta norādīšana par materiālo juridisko pamatu, pieņemot, ka tas ir kļūdains, ir tīri formāls trūkums, kas nevar izraisīt apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Proti, LESD 207. panta izvēle par kāda Savienības akta juridisko pamatu rada īpašas procesuālas sekas, apspriežot vai slēdzot nolīgumus ar vienu vai vairākām trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. LESD 207. panta 3. punktā būtībā ir precizēts, ka tādā gadījumā LESD 218. pants ir piemērojams, "ievērojot" LESD 207. panta "īpašos noteikumus". Tādējādi par piemēru var minēt, kā turklāt skaidri norādīts Komisijas ieteikuma 3. punktā, ka šai pēdējai sarunas ir jārisina, apspriežoties ar īpašu komiteju, kā noteikts LESD 207. panta 3. punktā. Tas, ka pastāv šādi īpaši noteikumi, kas nošķir to nolīgumu apspriešanas un slēgšanas procedūru, kuri ietilpst kopējā tirdzniecības politikā, no procedūras, kas atbilstoši LESD 218. pantam ir piemērojama pārējiem starptautisko nolīgumu veidiem, pats par sevi padara par izšķiroši svarīgu norādīt pareizu juridisko pamatu, šajā gadījumā – LESD 207. pantu.

35 Skat. spriedumus, 2005. gada 12. maijs, *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia* un *ERSA* (C-347/03, EU:C:2005:285), un 2013. gada 22. oktobris, Komisija/Padome (C-137/12, EU:C:2013:675).

87. No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem, manuprāt, izriet, ka apstrīdētā lēmuma mērķim ir īpaša saikne ar kopējo tirdzniecības politiku, kas tā pieņemšanai kā juridisko pamatu liek izmantot LESD 207. pantu. Tas turklāt nozīmē, ka apstrīdētais lēmums, piemērojot LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu, attiecas uz jomu, kas ietilpst Savienības ekskluzīvajā kompetencē.

88. No tā, manuprāt, izriet, ka Komisijas izvirzītā pirmā pamata pirmā daļa ir pamatota un ka līdz ar to apstrīdētais lēmums ir jāatceļ. Kā es jau iepriekš norādīju, manuprāt, līdz ar to nav jāizvērtē pirmā pamata otrā daļa un otrais pamats, ko Komisija izvirzījusi savas prasības atbalstam.

89. Runājot par šo pēdējo pamatu, piebildīšu, ka tā izvērtēšana šķiet vēl jo mazāk nepieciešama, jo procesuālie noteikumi, kuri apstrīdētajā lēmumā izmantoti, lai apspriestu pārskatītās vienošanās projektu, katrā ziņā ir jāuzskata par tādiem, kas bijuši kļūdaini jau no sākuma, ciktāl šis lēmums netika pieņemts, pamatojoties uz LESD 207. pantu, un tādējādi ar to netika ievēroti īpašie procesuālie noteikumi, kas noteikti ar šo pantu.

90. Visbeidzot, iesaku Tiesai saglabāt apstrīdētā lēmuma tiesiskās sekas, līdz stāsies spēkā jauns Savienības tiesību akts, ar kuru tas tiks aizstāts.

V. Par tiesāšanās izdevumiem

91. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai šis spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

92. Saskaņā ar šā reglamenta 140. panta 1. punktu Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Francijas Republika, Itālijas Republika, Ungārija, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika, Portugāles Republika, Slovākijas Republika, Apvienotā Karaliste, kā arī Parlaments savus tiesāšanās izdevumus sedz paši.

VI. Secinājumi

93. Ņemot vērā visus iepriekš minētos argumentus, iesaku Tiesai lemt šādi:

1) atcelt Eiropas Savienības Padomes 2015. gada 7. maija lēmumu, ar ko atļauj sākt sarunas par pārskatīto Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm saistībā ar jautājumiem, kuri ietilpst Eiropas Savienības kompetencē;

2) saglabāt šā lēmuma tiesiskās sekas, līdz stāsies spēkā jauns Savienības tiesību akts, ar ko tas tiks aizstāts;

3) piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

4) Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Francijas Republika, Itālijas Republika, Ungārija, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika, Portugāles Republika, Slovākijas Republika, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kā arī Eiropas Parlaments savus tiesāšanās izdevumus sedz paši.